

Przemyśl, 16 kwietnia 2024 r.

OBPON.ORG/04/24/ZO

Pan
Łukasz Krasoń
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych
Ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2023 r., poz. 2768) wydłuża ważność orzeczeń, których termin wygaśnięcia przypadał w okresie epidemicznym, a także tych, których ważność kończyła się po 5 sierpnia 2023 roku, **do 30 września 2024 roku**, lecz nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie stanie się ostateczne. Data graniczna automatycznego wydłużenia orzeczeń zbliża się nieuchronnie, a duża liczba wniosków w sprawie ustalenia stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności, której można się spodziewać w najbliższym czasie, może doprowadzić do ponownej kumulacji spraw i wydłużenia czasu oczekiwania na wyznaczenie terminu komisji lekarskiej.

W odpowiedzi Pana Ministra na interpelację nr 1430 wniesioną w dniu 21 lutego 2024 r. przez Pana Posła Stanisława Tomczyszyna w sprawie utrzymania ciągłości orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, czytamy, że:

„Trwają prace nad zmianą przepisów i wypracowaniem rozwiązań, które pozwolą na wyeliminowanie problemów związanych z zachowaniem ciągłości orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności”.

W związku z powyższym prosimy o podanie konkretnych rozwiązań, które są obecnie brane pod uwagę przez resort pracy i polityki społecznej.

Jako organizacja wsłuchująca się w głosy i potrzeby pracodawców osób z niepełnosprawnościami proponujemy następujące zmiany, które w naszej ocenie najlepiej zabezpieczą interesy osób z niepełnosprawnościami i ich pracodawców:

- 1) wprowadzenie na stałe zasady, że orzeczenie o stopniu niepełnosprawności traci ważność dopiero po wydaniu nowego ostatecznego orzeczenia pod warunkiem, że pracownik złoży wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia najpóźniej w dniu następnym po utracie ważności poprzedniego orzeczenia;

W naszej ocenie, wprowadzenie na stałe zasady, iż orzeczenie traci ważność dopiero po wydaniu nowego ostatecznego orzeczenia, z tą jednak modyfikacją, że pod warunkiem, że pracownik złoży wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia najpóźniej w dniu następnym po utracie ważności poprzedniego orzeczenia, będzie sprzyjać zarówno niepełnosprawnym pracownikom, jak również ich pracodawcom. Taki przepis powodowałby, że osoba niepełnosprawna mogłaby cały czas w pełnym zakresie korzystać z przysługujących jej uprawnień pracowniczych, w tym skróconego czasu pracy, a pracodawca mógłby cały czas wliczać ją do stanu zatrudnienia i wskaźników zatrudnienia osób niepełnosprawnych i korzystać bez przeszkód z dofinansowania do wynagrodzeń (po spełnieniu pozostałych warunków ustawowych).

- 2) wprowadzenie zasady, że pracownika niepełnosprawnego ze szczególnym schorzeniem można wliczyć do wskaźnika zatrudnienia osób ze szczególnymi schorzeniami od dnia wliczenia do stanu zatrudnienia, a nie od dnia przedłożenia pracodawcy orzeczenia;

Obecnie obowiązujące przepisy art. 2a ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 44) wskazują, że w sytuacji, gdy osoba niepełnosprawna przynosi kolejne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze szczególnym schorzeniem, w zakresie wliczenia pracownika do stopnia niepełnosprawności pracodawca może się cofnąć o określony czas (cały okres luki albo 3 miesiące wstecz, w zależności od tego, kiedy pracownik złożył wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności), ale w zakresie szczególnego schorzenia może wliczyć pracownika od dnia przedłożenia pracodawcy orzeczenia. Trudno jest znaleźć racjonalne uzasadnienie dla rozwiązania polegającego na odmiennej interpretacji orzeczenia w zakresie daty wliczenia do określonego stopnia niepełnosprawności i schorzenia szczególnego, dlatego też postulujemy ujednolicenie metodologii zaliczenia pracownika do określonego stopnia niepełnosprawności oraz schorzenia szczególnego.

Przy spodziewanych opóźnieniach w rozpoznawaniu wniosków przez zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności wprowadzenie powyższych rozwiązań wydaje się właściwe, gdyż:

- a) pozwoli na zachowanie statusu osoby niepełnosprawnej i zapobiegnie tworzeniu fikcji polegającej na uznawaniu osoby niepełnosprawnej za pełnosprawną w okresie oczekiwania na nowe orzeczenie, co wiąże się z utratą szczególnych uprawnień pracowniczych, jak chociażby prawo do skróconego czasu pracy
- b) wyeliminuje też szereg dodatkowych obciążeń biurokratycznych dla pracodawców wynikających z konieczności dokonywania korekt związanych z wydaniem z opóźnieniem nowych orzeczeń zarówno w zakresie uprawnień pracowniczych (wypłata dodatku za nadgodziny w przypadku, gdy pracownik zostanie zaliczony wstecz do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, a w okresie oczekiwania na rozstrzygnięcie zespołu, pracował w normalnym wymiarze czasu pracy), jak i uprawnień pracodawcy (przywrócenie statusu pracodawcy uprawnionego do dofinansowań, statusu Zakładu Pracy Chronionej czy statusu pracodawcy uprawnionego do wystawiania informacji o kwotach

obniżenia wpłat na PFRON (INF-U). W tym ostatnim przypadku jest to szczególnie problematyczne biorąc pod uwagę nieprzywralalny termin na wystawienie INF-U, którym jest ostatni dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym przypadał termin płatności za zakup.).

Mając na uwadze powyższe prosimy o uwzględnienie zaproponowanych przez nas rozwiązań w pracach nad zmianą przepisów, które zapewnią wyeliminowanie problemów związanych z zachowaniem ciągłości orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Niezmiennie deklarujemy pełną gotowość do współpracy w celu wypracowania najlepszych rozwiązań tworzących przyjazne warunki do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Zarząd OBPON.org

Małgorzata Tylewicz-Piwnik

Krzysztof Kuncelman

